

แบบรายงานผล
การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน

นโยบายการตรวจ : ๒.๓ พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตที่เป็นรูปธรรม
 (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : สพฐ./ สอศ./ สกร./ สข.)

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบาย

๑.๑) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้สถานศึกษาประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน โดยอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ วิสัยทัศน์ของหลักสูตรและจุดเน้นของสถานศึกษา

(๒) การอบรมเชิงปฏิบัติการและนิเทศ ติดตามให้สถานศึกษาบริหารโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

(๓) การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

(๔) การนิเทศ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้เรียน

(๕) ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยมีเนื้อหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ครอบคลุมการแนะแนวการศึกษา อาชีพ และชีวิตและสังคม

(๖) ดำเนินโครงการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนผู้มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญาสู่การยกระดับ soft power และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ของโรงเรียน ส่งเสริมพหุปัญญา พัฒนาทักษะอาชีพอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยน เหมือนการจัดกิจกรรม แนะแนวนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบ เป้าหมายในการศึกษาต่อและการดำเนินชีวิต

(๗) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ และวิชาชีพระยะสั้น เสริมสมรรถนะหลักและวิชาอื่นๆ ให้สามารถพัฒนาสมรรถนะข้ามสายงาน ตามความเหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

๑.๒) การจัดให้มีระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

(๑) หน่วยงานทางการศึกษามีระบบแนะแนวผู้เรียนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เช่น

(๑.๑) ระดับปฐมวัย เน้นพัฒนาทักษะชีวิตผ่านโครงการปลูกพลังบวกเพื่อสร้างจิตสำนึก สร้างภูมิคุ้มกันต่อปัจจัยเสี่ยง ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นพัฒนาทักษะชีวิต และการสื่อสารผ่านโครงการ ฐานการเรียนรู้ ค่ายการเรียนรู้ทักษะชีวิตและทักษะการสื่อสาร

(๑.๒) ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนว การชี้แนะ Coaching การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน สำหรับศูนย์แนะแนว ภายใต้โครงการ ขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) สนับสนุนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของระบบแนะแนวการศึกษา

(๒.๑) ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรของสถานศึกษา ใช้งานแนะแนว เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีผู้รับผิดชอบงานแนะแนวชัดเจน มีแผนงานโครงการและ กิจกรรมการดำเนินงานแนะแนวไว้ในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

(๒.๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแนะแนวหรือครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจทักษะและประสบการณ์ด้านการแนะแนว

(๓) ดำเนินโครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่ผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาชั้นบังคับ ให้กับ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูแนะแนวของโรงเรียนในจังหวัดน่าน โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดน่าน ประกอบด้วย สำนักงานจังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน สำนักพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดน่าน ศึกษาธิการจังหวัดน่าน ท้องถิ่นจังหวัดน่าน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดน่าน ประชาสัมพันธ์จังหวัดน่าน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน หอการค้าจังหวัดน่าน สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดน่าน ส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดน่าน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่าน สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดน่าน

(๔) ดำเนินการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และนำผลการประเมินไปสู่การพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ

(๕) บูรณาการดำเนินงานแนะแนวเข้ากับระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และระบบการเรียนรู้ รวมทั้งระบบงานอื่น ๆ ของโรงเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะต่าง ๆ ของผู้เรียน

(๖) สถานศึกษาจัดกิจกรรมการแนะแนวที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมการโฮมรูม ฯลฯ และสร้างสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

๑.๓) การส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill

(๑) ส่งเสริมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาผ่านการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์วิทยาศาสตร์โดยการเสริมสร้างสมรรถนะครูผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมเพื่อสร้างผู้เรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ ๒๑

(๒) สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ และบูรณาการวิธีการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา สามารถสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ และ

(๓) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning เรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัด คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ลงมือปฏิบัติจริง สามารถสร้างชิ้นงาน นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์และงานสร้างสรรค์ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการฝึกอาชีพ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ มีทักษะทางสังคม สามารถความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

๑.๔) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน

หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดน่าน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน โรงพยาบาลน่าน กองบังคับการสืบสวนตำรวจภูธรภาค ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อประสานความร่วมมือดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน โดยใช้ศักยภาพ ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือเด็กของโรงเรียน ใช้ศักยภาพของชุมชน ระบบสาธารณสุข ระบบสวัสดิการสังคมเข้ามาสนับสนุนทั้งในด้านการเรียนรู้และช่วยเหลือเด็กและครอบครัวที่มีปัญหา และใช้สายสัมพันธ์ ประชุมผู้ปกครองเพื่อเสริมพลังการดูแลเด็ก ทำงานกับคณะกรรมการโรงเรียนและชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยพัฒนาอารมณ์ สังคมช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา เชื่อมโยงโรงเรียนเข้ากับหน่วยงานในท้องถิ่น ช่วยดูแลจิตใจผู้เรียนหรือส่งต่อเมื่อพบปัญหาซับซ้อน โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เช่น ผ่านระบบ School Health HERO หรือหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนอื่นๆ ที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา ทุกภาคส่วนร่วมผลักดันให้เกิดการช่วยเหลือด้านจิตใจแก่ผู้เรียน และฟื้นฟูผลกระทบที่มีต่อจิตใจ ไม่ให้ลูกหลานบานปลายเพื่อให้ผู้เรียนกลับมาปรับตัวต่อการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่อีกครั้ง

หน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน เช่น วิทยาลัยสารพัดช่างน่านดำเนินโครงการไม่ต้องก่อนวัย ท่างไกลโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โครงการสังคมคนหัวแข็ง ขับขี่ปลอดภัยมีวินัยจราจร โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลเมืองน่าน

นอกจากนี้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๖ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ ผู้เรียนพักอาศัยอยู่ในโรงเรียนตลอด ๒๔ ชั่วโมง ยังมีระบบการทำงานร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครูประจำชั้น และครูประจำหอนอนและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองผู้เรียน ภาควิชาเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในการดูแลผู้เรียนในด้านความเป็นอยู่และด้านการเรียนของผู้เรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน

๒) ผลการดำเนินงานตามนโยบาย

(๑)ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน มีความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองต่อความถนัด ความสนใจของผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถนำความรู้ไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา

ที่สนองต่อความถนัด ความสนใจของผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ได้

(๒) ครูผู้สอนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

(๓) สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองต่อความถนัด ความสนใจของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรและมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้สถานศึกษามีผลงานที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

(๔) กระบวนการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรมสร้างความตระหนักในความหมาย ความสำคัญของระบบการแนะแนวแก่ครูทุกคน

(๕) การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้โรงเรียนมีนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น นวัตกรรมด้านสิ่งประดิษฐ์ สมอกลฝั่งคว่ำ การสร้างชิ้นงาน ๓ มิติด้วย ๓D-Printer โครงการเกษตรอัจฉริยะ(AL Coding for Smart Agriculture) โครงการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการวิทยาศาสตร์ด้านนวัตกรรมอาหาร และอื่นๆ อีกมากมาย

(๖) การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ส่งผลให้ครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมแนะแนวมีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถจัดกิจกรรมแนะแนวให้เป็นไปตามเป้าประสงค์และเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงบริบทต่าง ๆ ของโรงเรียน ท้องถิ่น และชุมชน ครอบคลุมทั้งในด้านการแนะแนวอาชีพ ด้านการศึกษาต่อ และด้านชีวิตและสังคมในสัดส่วนที่เหมาะสมกับวัยและระดับการศึกษาของผู้เรียน และสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีรูปแบบวิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย มีสื่ออุปกรณ์ที่น่าสนใจและมีการวัดผลการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

(๗) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดน่านได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๖ รายวิชา คือ ๑) วิชาการปลูกไผ่เพื่อการค้า ๒) วิชาการแปรรูปผลผลิตจากไผ่เมี่ยง ๓) วิชาน้ำเพื่อการเกษตร ๔) วิชาการประกอบอาหารเชิงธุรกิจ ๕) วิชาการขยายพันธุ์พืชเพื่อการค้า และ ๖) วิชาการประดิษฐ์ตุ๊กตักิ่งเมืองน่าน

๓) ปัญหาอุปสรรค

- (๑) ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกคนในโรงเรียน ไม่ตระหนักในความสำคัญของกระบวนการแนะแนว
- (๒) ผู้เรียนขาดทักษะชีวิต ไม่มีความรู้พื้นฐานทางวิชาการ และไม่เข้าใจตนเอง
- (๓) ข้อจำกัดด้านบุคลากร มีไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนสู่โรงเรียน

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เด็กผู้เรียนและเยาวชนที่ด้อยโอกาส โดยมีการจัดอบรมเป็นประจำทุกปีโดยให้เนื้อหาสาระของโครงการมีการส่งเสริมความรู้ด้าน สายอาชีพ และให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่ดีสามารถนำไปพัฒนาในการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ได้ในสังคมเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป